

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΒΛΑΧΟΥ

”Αρθρα στήν «Καθημερινή»

(1919-1951)

ΠΡΟ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ

Τὸ Σάββατον τὸ πρωί, πρὸ δώδεκα ἡμερῶν, εἰς τὸ Στρατηγεῖον, ἡσθάνθη ἔνα ἐλαφρὸν πόνον εἰς τὸν λαιμόν. Ὁ ίατρός του, στρατιωτικός, τοῦ ἔδωσε ἔνα πρόχειρον φάρμακον τὸ δύοϊον τὸν ἀνεκούφισε. Κάποιος ἐν τῷ μεταξὺ παρενέβη:

— Δὲν πηγαίνετε καλλίτερα σπίτι σας, κ. Πρόεδρε;

— Δυστυχώς, ἔχω δουλειά...

Καί, πράγματι, εἶχε δουλειά. Ἐμπρός του ἔνα πλῆθος τὴλεγραφημάτων, ἐγγράφων, ἐπιστολῶν. Γύρω του Ὅπουργοί, στρατιωτικοί, ἐπιτελεῖς, ὑπάλληλοι, γραμματεῖς. Εἰς τὸν προθάλασσον, ἄλλοι. "Άλλοι εἰς τοὺς διαδρόμους. Παντοῦ, γύρω ἀπὸ τὸν ἔνα ἀνθρώπον, τὸ Κράτος μὲ τὸ πλῆθος τῶν ζητημάτων του, διόπλευμος μὲ τὸ μέγεθος τῶν στιγμῶν του, ἡ ζωὴ ὀλοκλήρου τοῦ" Ἐθνους, μὲ τὸν φόρτον τῶν προβλημάτων του. "Ἐτσι, ἀρρωστος, χωρὶς νὰ ἐννοῇ διτὶ ἐπλησίαζαν βιαστικαὶ αἱ τελευταῖαι ὥραι τῆς ἐπιγείου ζωῆς του, ἔμεινεν ἐκεῖ ἐργαζόμενος ἔως τὰς τρεῖς. Καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἐπανῆλθε. Μία ἐβδομάδας ἡκολούθησε μεταξὺ ἀσθενείας καὶ ἀναρρώσεως, καὶ ἔξαφνα ἡ κατάστασις ἐδεινώθη. Ἡ ἑστία τῆς νόσου μετέδωσε εἰς τὸν ὅργανισμὸν τοξίνας καὶ δηλητήρια, μία παλαιὰ πληγὴ ἡρχισε νὰ αἰμορραγῇ, τὰ ἐρυθρὰ αἷμασφαίρια παρουσιάσθησαν ἀραιά, ὁ σφυγμὸς ταχύς, ὁ πυρετὸς ὑψωμένος. Μία ἡμέρα ἀκόμη, ἔπειτα ἀλλή, κατὰ τὰς ὅποιας ἡ αἰσιοδοξία διεδέχετο τὴν ἀπόγνωσιν, καὶ τὰς ἐλπίδας ἡ ἀγωνία, μία φωτεινὴ διακοπὴ ἐνὸς τραγικοῦ ρόγχου:

— Αἱ ἐλπίδες μου εἰς τοὺς Ἑλληνας...

Καὶ τέλος ἡ χθὲς πρωί: Ὁ ἡσυχος, ὁ αἰώνιος ὑπνος. "Ἐνα εἰκόνισμα, ὅλιγα φύλλα δάφνης ἀπὸ τὸ μικρὸν περιβόλι τοῦ ἔξοχικοῦ του σπιτιοῦ ἐτοποθετήθησαν ἐπάνω εἰς τὰ ἐσταυρωμένα χέρια τὰ ὅποια ἔως πρὸ τινων ἡμερῶν ἀνήσυχα, ἀσφαλῆ, στιβαρά, διηθύνουν τὴν Ἑλλάδα, καὶ μὲ αὐτά, μὲ τῆς Παναγίας τὸ βλέμμα καὶ τὴν δάφνην τῆς ἐλληνικῆς γῆς, ἔφυγε διὰ τὴν ἀθανασίαν δὲ Ιωάννης Μεταξᾶς.

Τώρα, πῶς νὰ σταθῶμεν ἐμπρός εἰς τὸν Νεκρὸν του καὶ πῶς νὰ τὸν κλαύσωμεν; Ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσωμεν τῶν ἀρετῶν του τὴν ἀπαρίθμησιν καὶ ποῦ νὰ σταματήσωμεν εἰς τῶν ἐπαίνων τὸ πλῆθος; Νοῦς δέντς, σκέψις βαθεῖα, ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα ἀσύληπτος, γενναιότης ψυχῆς, τόλμη, ἀπλότης, εὐγένεια... —

Καὶ τί ἔλειπε, τί δὲν εἶχε δὲ θαυμαστὸς αὐτὸς ἀνθρώπος τὸν ὅποιον ἐπέπρωτο ν' ἀποκτήσῃ ἡ Ἑλλὰς ὁδηγὸν εἰς τὴν δύσιν τοῦ βίου του; Δημιουργός, Ἐμπνευστής, Στρατιώτης, Διδάσκαλος, πρῶτος ἐπιτελὴς μεταξὺ τῶν ἐπιτελῶν, μεταξὺ τῶν ἐργατῶν πρῶτος ἐργάτης, ἀγρότης εἰς τοὺς ἀγρούς, νέος ἐν τῷ μέσῳ τῶν νέων, φρουρὸς εἰς τὰ σύνορα καὶ Σωτήρ — ναί, Σωτήρ τῆς τιμῆς τῆς Πατρίδος μας τὸ ιστορικὸν ἐκεῖνο πρωί, τὸ ὅποιον νομίζει κανεὶς διτὶ μὲ τὸ τεράστιον μέγεθος τῶν ὥρων του ἡνάλωσε τῆς λαμπρᾶς του ζωῆς τὸ ὑπόλοιπον. Πῶς νὰ σταθῶμεν ἐμπρός εἰς τὸν Νεκρὸν του καὶ πῶς νὰ τὸν κλαύσωμεν; Αὐτὴν τὴν στιγμὴν αἱ-

σθανόμεθα ὅτι αἱ νεκραί του χεῖρες λύονται ἀπὸ τὴν ψυχράν των ἀδράνειαν, ὅτι κινοῦνται πάλιν τὰ χεῖλη:

— ΕΜΠΡΟΣ, ΕΜΠΡΟΣ, ΜΗ ΣΤΕΚΕ-
ΣΘΕ! ΕΧΩ ΔΟΥΛΕΙΑ...

‘Απ’ ἐπάνω ἔκει, ἀπὸ τοὺς ἀγρώστους κόσμους ὃπου ζῆ ἀνήσυχος ἡ ψυχή του, σκύβει κάτω πρὸς τὴν Ἐλλάδα του, παρακολουθεῖ, ἐποπτεύει, προσέχει, εὐλογεῖ, ἔχει ἀκόμη δουλειά, ὁ ἀλησμόνητος Κυβερνήτης. ΜΑΖΙ ΤΟΥ ΛΟΙΠΟΝ! ΟΠΩΣ ΧΘΕΣ. Μαζί του διλόκληρος ἡ ἄλλοτε ἐρίζουσα καὶ διχογνωμοῦσα καὶ συμπλεκομένη Ἐλλάς, ὅπως ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν τοῦ πολέμου. Μὲ ὅ, τι μᾶς ἐδίδαξε, μὲ ὅ, τι δρόμους μᾶς ἤνοιξε, μὲ ὅ, τι ὅπλα μᾶς ἔδωσε, μὲ ὅ, τι σημαίας ὑψώσε εἰς τοὺς ἔξωστας μας, τὰς ὅποιας κρατεῖ τώρα τὸ πένθος του μεσιστίους, μὲ ὅ, τι μᾶς ἀφήκε ὡς ἔνδοξον καὶ μεγάλην κληρονομίαν, ΜΕ Ο, ΤΙ ΖΩΝ ΣΥΝΕΣΤΗΣΕ ΚΑΙ Ο, ΤΙ ΕΠΙΣΤΕΥΣΕ ΘΗΗΣΚΩΝ:

— Αἱ ἐλπίδες μου, εἰς τοὺς ‘Ἐλληνας...

Διότι, ναί, εἶχε δίκαιον νὰ ἐλπίζῃ. ΑΣ ΜΗ ΕΟΡΤΑΖΟΥΝ ΚΑΙ ΑΣ ΜΗ ΑΓΑΛΛΩΝΤΑΙ ΟΙ ΕΧΘΡΟΙ. ‘Ἐλειψεν ὁ Μεταξᾶς;... ‘Ἐκατομμύρια Μεταξάδων γεννῶνται τώρα μέσα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ἐλλήνων καὶ θὰ ἔχουν τὸν σπόρον τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς δυνάμεως καὶ τοῦ θάρρους του. ΠΑΡΑ ΤΟ ΠΛΑΥΡΟΝ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ, ΥΠΟ ΤΟ ΣΚΗΠΤΡΟΝ ΤΟΥ, ΠΙΣΤΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΟΡΚΟΝ ΜΑΣ, ΓΕΝΝΑΙΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΙΟΦΑΣΙΝ ΜΑΣ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΙ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΞΙΟΝ, ΤΟΝ ΑΨΟΓΟΝ, ΤΟΝ Ε-
ΞΕΧΟΝΤΑ ΑΝΔΡΑ, ΤΟΝ ΟΠΟΙΟΝ ΕΤΑΞΕ
ΠΡΩΤΟΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΝ, θὰ βαδί-
σωμεν μὲ τὸ στέρον εὐθύ, τὸ μέτωπον
ὑψηλά, τὰ χέρια χαλύβδινα, πρὸς τὴν Νί-
κην. Εἰς τὰς πόλεις, αἱ δύοιαι ἀντικρύ-
ζουν τὴν βάναυσον τῶν βαρβάρων ἐπι-
βουλήν, εἰς τὰ βουνὰ ποὺ ἀντιλαλοῦν τῶν
τηλεβόλων οἱ κρότοι, εἰς τοὺς οὐρανοὺς
ὅπου μάχονται μὲ τὰ πτερὰ τῆς Δόξης οἱ
‘Ἐλληνες, εἰς τὰς θαλάσσας ποὺ φωτίζουν
μὲ τοὺς δαυλοὺς τοῦ Κανάρη οἱ ναυτικοί,
ἀς ἀκουσθῇ μία κραυγὴ πελωρία, μία
τρομακτικὴ προσταγή: ‘Εμπρός!... Οἱ
‘Ἐλληνες, καὶ οἱ μεγάλοι ‘Ἐλληνες, ἀπο-
θηνήσκουν. ΑΛΛΑ Η ΕΛΛΑΣ ΔΕΝ Θ’ ΑΠΟ-
ΘΑΝΗ ΠΟΤΕ. Εμπρός, πρὸς τὴν Δόξαν,
τὴν Τιμὴν καὶ τὴν Νίκην!

Δὲν ἔχει οὕτω;... Δὲν εῖσαι, κ. Πρόε-
δρε, σύμφωνος; Δὲν ἐπιβάλλεις σὺ τὸ ἐ-
νώπιον τοῦ σεπτοῦ σου φερέτρου σταμά-
τημα νὰ εῖναι βραχὺ; Δὲν θέλεις σὺ νὰ
κάμη εὐλαβῆς τὸν σταυρὸν του, νὰ κλίνη
τὸ γόνυ ό Στρατὸς τῶν Ἐλλήνων σου
καὶ ν’ ἀνασκηωθῇ ἀμέσως, μὲ τὰ ὅπλα,
τὴν πυρίτιδα καὶ τὴν λόγχην, τιμωρός,
διώκητης, ἐκδικητής; ΛΟΙΠΟΝ, ΕΤΣΙ ΘΑ
ΓΙΝΗ. ‘Εξησες καὶ μᾶς ἔστειλες ἐνα
πρωὶ νὰ νικήσωμεν. ‘Απέθανες, καὶ κά-
ποιοι βράδυ θὰ ἔλθη κοντά σου ή Παναγία
τῆς Τήγου, θὰ θωπεύσῃ τῆς ψυχῆς σου
τὴν ἀγωνίαν, θὰ διαστείλη τὰ χεῖλη σου
εἰς μειδίαμα καὶ θὰ σου ἀναγγείλη ὅτι ἡ
θέλησίς σου ἔξεπληρώθη, ὅτι ἡ ἐπιταγὴ¹
σου ἔξετελέσθη, ΠΩΣ ΕΝΙΚΗΣΑΜΕΝ!